

ТВОРЧІ ДОСЯГНЕННЯ СЛАВУТИЦЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ МАЛОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

**Виступ заступника директора
Славутицького ліцею, керівника
Славутицького відділення МАН України
Світлани Тарабрової
на серпневій конференції
працівників освіти**

Потенціал обдарованості — найцінніший ресурс країни. Як і будь-які інші ресурси, його потрібно виявити та доцільно використати, зокрема, у процесі соціально-економічного розвитку держави та самореалізації кожного її громадянина як творчого учасника національної розбудови суспільства.

Робота з обдарованими дітьми є складовою Комплексно-цільової програми розвитку освіти м. Славутича, яка має забезпечити підтримку та організацію навчання обдарованої учнівської молоді, створення умов для реалізації її творчого потенціалу та обдарованості.

Найбільш ефективно здійснюється раннє виявлення та розвиток творчих здібностей, реалізація інтелектуального та культурного потенціалу учнівської молоді, допомога й підтримка обдарованих дітей Славутича у науковому товаристві учнів — Славутицькому відділенні Малої академії наук України.

Першими членами майбутнього наукового товариства в нашому місті були юні орнітологи — Куликов Сергій та Ладижева Наталія, учні ЗОШ № 1, члени орнітологічного гуртка, які у 1993 році, після двохрічної наполегливої праці, стали переможцями II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

З часом гурток юних орнітологів перетворився на біологічну секцію Славутицького відділення МАН України, в якому протягом останніх десяти років існування плідно працюють фізико-математичне відділення, відділення обчислювальної техніки та програмування, хіміко-біологічне відділення, історико-географічне відділення та відділення філології і мистецтвознавства.

До 2000 року базовим закладом Славутицького відділення МАН була ЗОШ № 1, а з 2000-го — Славутицький ліцей, в якому з 2001 року з метою теоретичної підготовки майбутніх «манівців» до науково-дослідницької діяльності викладається спеціальний курс «Організація науково-дослідницької діяльності ліцеїстів» для ліцеїстів II курсу, які мають статус слухачів МАН (кількість слухачів не обмежена).

Творчість слід розуміти як вид діяльності, що формує особистість, тому діяльнісному підходу у навчання надається першочергове значення. Саме в наукових відділеннях МАН реалізується принцип діяльнісного підходу до навчання.

Науково-дослідницька діяльність учнів у співпраці з педагогами має розглядатися не як одна із складових педагогічної системи, а як домінуюча, визначальна складова всієї філософії життєдіяльності навчального закладу.

Виконуючи завдання експериментального та дослідницького характеру, учень уподібнюється вченому і максимально самостійно та усвідомлено досліджує матеріал, як вчений, досліджує природу, суспільство, людину, долає труднощі й отримує нові знання, формуючи себе як творчу особистість.

Протягом науково-дослідницької роботи учні засвоюють алгоритм наукового пізнання світу, який спонукає їх до роздумів

щодо раціоналізму та гармонії довкілля, доцільності його оновлення й удосконалення, допомагає їм прийняти оптимальні рішення в різних життєвих ситуаціях.

Навички організації науково-дослідницької роботи, набуті в секціях МАН, в подальшому будуть розвинені у вищих навчальних закладах.

Але найголовніше полягає в тому, що, проводячи дослідження, учні реалізують природне бажання власноруч пізнати світ, тобто вони частково самореалізуються і отримують поштовх до подальшої самоосвіти та самовдосконалення.

За десять останніх років Славутицьке відділення МАН отримало чимало перемог на обласних конкурсах-захистах науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України, за рішенням обласного та республіканського журі відзначених дипломами I, II та III ступенів: секція «Математика» — 13 робіт, секція «Комп'ютерні навчальні програми» — 2 роботи, секція «Комп'ютерні мережі, бази, банки даних» — 1 робота, секція «Біологія» — 3 роботи, секція «Екологія» — 3 роботи, секція «Психологія» — 2 роботи, секція «Українська література» — 4 роботи, секція «Літературна творчість» — 1 робота, секція «Українознавство» — 3 роботи, секція «Фольклористика» — 4 роботи, секція «Англійська мова» — 8 робіт, секція «Німецька мова» — 3 роботи, секція «Історичне краєзнавство» — 2 роботи, секція «Географічне краєзнавство» — 1 робота.

У 2006 році видано збірку кращих робіт «манівців». До збірки увійшли 50 робіт, переважна більшість яких супроводжується тезами або розширеними анотаціями. Роботи заслуговують на увагу як учителів, що працюють з обдарованими дітьми, так і учнів, які мріють про наукову діяльність і вже бачать себе вченими. Це видання має стати орієнтиром для тих, хто має намір працювати в Малій академії наук.

На обласному конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України у 2005/06 н.р. Славутицьке відділення МАН було представлено науковим відділенням філології та мистецтвознавства, історико-географічним та хіміко-біологічними відділеннями. Всі ліцеїсти, які були учасниками обласного конкурсу-захисту, стали призерами:

- Міназова Світлана, 41 група, I місце, секція «Зарубіжна література», робота «Художній літопис Другої світової війни», науковий керівник Рак Г.О.;

- Бабенко Анастасія, 41 група, II місце, секція «Українська література», робота «Чи знаєш ти, світе, як сиво ридає полинь...?», науковий керівник Рак Г.О.;

- Повар Антон, 41 група, II місце, секція «Історичне краєзнавство», робота «Бойові дії та рух Опопу на Чернігівщині в роки Великої Вітчизняної війни», науковий керівник Зінченко В.А.;

- Харчу Марія, 43 група, II місце, секція «Екологія», робота «Проблема водопостачання та очищення господарсько-побутових стоків», науковий керівник

Ладижев Л.С.;

- Рилова Катерина, 34 група, II місце, секція «Психологія», робота «Соціально-психологічний феномен підліткового суїциду», науковий керівник Нечай Т.О.;

- Гладір Ольга, 44 група, III місце, секція «Англійська мова», робота «Зимові звичаї та обряди українського народу», науковий керівник Миронова Т.В.

Учні, які захистилися на обласному рівні, мають статус дійсних членів МАН.

Наукові керівники Зінченко В.А., Ладижев Л.С., Миронова Т.В., Нечай Т.О., Рак Г.О. отримали подяку Управління освіти і науки Київської обласної державної адміністрації на Святі останнього дзвоника в ліцеї 1 червня 2006 року. Подяки вчителям вручив заступник міського голови, завідувачий відділом освіти Личкевич О.Б.

Учениця 41 групи Міназова Світлана на республіканському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України стала переможцем у секції «Зарубіжна література» і отримала диплом I ступеня, пам'ятну медаль і впевненість у своїх власних силах, бо вона була найкращою.

Згідно з планом роботи Славутицького відділення МАН та навчальним планом ліцею на 2005/06 н.р., ліцеїсти III курсу протягом навчального року проводили пошукову, дослідницьку роботу за різною тематикою під керівництвом педагогів ліцею. В системі Малої академії наук України вони мають статус кандидатів у дійсні члени МАН України. Кількість кандидатів у дійсні члени МАН визначається кількістю учнів, які виконують певну дослідницьку роботу.

Захист курсових робіт відбувався на кафедрах ліцею. Всього захистилося 69 ліцеїстів, з них 61 — на високому рівні. За рішенням журі 40 ліцеїстів нагороджені дипломами. Анотації робіт 42 ліцеїстів занесені до картотеки «Обдаровані діти» бібліотеки ліцею.

Журі кафедр природничо-математичних та суспільно-гуманітарних дисциплін ліцею відзначило подальше зростання якості виконання курсових робіт ліцеїстами III курсу щодо глибини теоретичного обґрунтування досліджень, самостійності в організації і проведенні експерименту, виготовленні власноруч діючих приладів та переважно високий рівень їх захисту і запропонувало Андрійчуку Максиму, учню 33 групи, Леоненку Сергію, учню 32 групи, Барановій Анжелі, учениці 31 групи, Ліпчанчук Юлії, учениці 31 групи, Петруненку Марині, учениці 31 групи, Дьоці Тетяні, учениці 32 групи, Махині Яні, учениці 31 групи, у 2006/07 н.р. продовжити вивчення проблемного питання у відповідних секціях Славутицького відділення МАН.

Запрошую учнів шкіл міста до співпраці в секціях наукових відділень МАН України.